

Till Finansdepartementet

BOKFÖRINGSNÄMNDEN

Ink. 2016 -04- 01

Förslag till ny lag om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet

Bakgrund och allmänna utgångspunkter

Bestämmelserna för premiepensionssystemet finns huvudsakligen i 64 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110). Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet regleras närmare i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet (härefter LPP).

På samma sätt som ett ömsesidigt försäkringsbolag är premiepensionssystemet ett ekonomiskt slutet system. Tillskott av statliga medel är inte möjliga och medel kan inte tas ut för andra ändamål än som hänger samman med försäkringsverksamheten. Utgående förmåner m.m. beräknas med samma precision som i ett försäkringsbolag och verksamheten bedrivs allmänt sett enligt vedertagna försäkringsmässiga principer. Stora delar av det regelverk som gäller för försäkringsbolagens verksamhet enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) (härefter FRL) gäller därför genom LPP även för försäkringsverksamheten i premiepensionssystemet (prop. 1997/98 :151 s. 433–438).

Genomförandet av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet innebar genomgripande förändringar av FRL per den 1 januari 2016. Bland annat infördes förändrade kapitalkrav för försäkringsföretag, tydligare krav på företagsstyrning (riskhantering), förändrade regler för tillsynsprocesserna samt mer omfattande krav på försäkringsföretagens rapportering och offentliggörande av information.

Solvens II-direktivet omfattar emellertid inte myndigheter och premiepensionen, som är en del av den allmänna ålderspensionen, kan inte utan vidare inbegripas i vare sig Solvens II-direktivets regelverk eller i Tjänstepensionsdirektivet. Premiepensionen består vidare endast av två försäkringsprodukter som båda är relativt enkla till sin utformning och där kända förebilder finns sedan länge på försäkringsmarknaden. Eventuellt nya produkter måste dessutom passera pensionsgruppen och riksdagen som i och med det har full kontroll över vilka utökade risker som introduceras i premiepensionen.

Frågan som infunnit sig är därför om premiepensionssystemet ska regleras, såsom Solvens II-utredningen föreslog, genom att nuvarande hänvisningar från LPP till FRL ersätts av hänvisningar till motsvarande bestämmelser i utredningens föreslagna tjänstepensionsrörelselag (SOU 2011:68 s. 564 och 565) eller om ett mera specialanpassat regelverk bör införas.

Pensionsmyndigheten har i remissyttranden över utkast till lagrådsremiss avseende genomförandet av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet samt över betänkandet

www.pensionsmyndigheten.se

Pensionsmyndigheten	Telefon	Fax	E-post	Org.nr
Box 38190 100 64 Stockholm	0771-771 771	08-658 13 00	registrator@pensionsmyndigheten.se	202100-6255

”En ny reglering av tjänstepensionsföretag” (SOU 2014:57) anför att LPP bör ändras till att explicit uttrycka vilken reglering som ska gälla för premiepensionen.

I avvaktan på analysen av hur premiepensionssystemet ska regleras har hänvisningarna från LPP till FRL frysts till att avse FRL i dess lydelse den 31 december 2015 (2 och 8 §§ LPP, prop. 2015/16:9 s. 650).

Pensionsmyndigheten föreslår nu att det införs en ny lag om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet. Den föreslagna lagstiftningen tar hänsyn till principer, bestämmelser och formuleringar i nya FRL men även till det faktum att Solvens II-direktivet i sig inte gäller för Pensionsmyndigheten. De viktigaste punkterna där materiella förändringar föreslås i förhållande till nuvarande LPP är beräkningen av livförsäkringsavsättning och överskottsmål, aktsamhetsprincip för investeringar och aktuariens uppgifter.

Lagförslaget lämnas mot bakgrund av de underhandskontakter Pensionsmyndigheten haft med Finansinspektionen och Finansdepartementet under hösten 2015.

Den föreslagna författningen bör träda ikraft den 1 januari 2017.

Bilagor:

Författningsförslag, bilaga 1

Författningskommentarer, bilaga 2

1 Förändringar i förhållande till nuvarande lagstiftning

Den nu föreslagna lagen om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet innehåller följande materiella förändringar i förhållande till nuvarande lagstiftning:

- Livförsäkringsavsättningen beräknas med ansvarsfulla antaganden i stället för betryggande. Det kommer att innebära en lägre värdering, jämfört med om beräkningen sker med nuvarande regler.
- En bestämmelse införs om att tillgångar ska finnas som minst uppgår till ett överskottsmål, som definieras i försäkringstekniska riktlinjer. Överskottsmålet syftar till att minska risken för insolvens.
- Tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar ska investeras på ett sätt som överensstämmer med åtagandenas storlek och löptid (skuldmatchning), i den mån detta är möjligt.
- För tillgångarna i sin helhet införs en aktsamhetsprincip som ersätter tidigare detaljreglering, som dock endast avsåg tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar.
- Bestämmelsen om aktuarie ändras till ett allmänt krav på de som utför försäkringstekniska beräkningar och ett mer specifikt krav för den som ansvarar för beräkningarna.
- Bestämmelser som avser verksamheter som inte är aktuella för Pensionsmyndigheten är borttagna, liksom dokument vad gäller Finansinspektionens tillsyn.
- Nuvarande undantag i myndighetens regleringsbrev angående

2016-03-07

balansräkningens uppställningsform kodifieras.

I övrigt innehåller den föreslagna lagen endast redaktionella ändringar i förhållande till nuvarande reglering.

Bedömd effekt:

Den föreslagna författningen innebär att regelverket för premiepensionssystemet anpassas i förhållande till vad som numera gäller för försäkringsbolag genom FRL, men att hänsyn samtidigt tas till att premiepensionen inte helt och hållet kan inordnas i Solvens II-regelverket.

1.1 Livförsäkringsavsättning

Bakgrund

Det bör i detta sammanhang tydliggöras att de nuvarande reglerna i LPP gäller både premiepension i form av fondförsäkring och i form av traditionell försäkring.

Försäkringstekniska avsättningar (FTA) består av livförsäkringsavsättning, oreglerade skador och fondförsäkringsåtaganden, där de två förstnämnda tillhör traditionell försäkring och den sista tillhör fondförsäkring. Inom fondförsäkring är definitionsmässigt alltid tillgångarna lika med åtagandena (skulderna), eftersom försäkringstagarna bär placeringsrisken för tillgångarna. Det innebär att regelverket för premiepensionen och de förslag som lämnas här i huvudsak avser traditionell försäkring.

Livförsäkringsavsättningen är värdet av de garanterade åtagandena (skulden) till pensionärerna inom traditionell försäkring. För att beräkna storleken på en enskild försäkrings livförsäkringsavsättning görs antaganden om hur länge dess garanterade belopp förväntas betalas ut och vilken avkastning och vilka kostnader som försäkringsbolaget kan förväntas ha under den tiden. De enskilda avsättningarna summeras sedan till bolagets totala livförsäkringsavsättning. Storleken kommer alltså att bero på de livslängds-, avkastnings- och kostnadsantaganden som görs.

Oreglerade skador är en relativt liten post som avser pensionsbelopp som håller på att betalas ut.

Överväganden och förslag

Förslaget innebär att livförsäkringsavsättningen räknas med ansvarsfulla antaganden i stället för betryggande. Begreppet "ansvarsfullt" är valt för att överensstämma med skrivningen i nya FRL och avser – enligt vår uppfattning – i princip samma som begreppet "aktsamt". Det har i sin tur använts under de senaste tio åren i samband med införandet av Solvens II-regelverket och tjänstepensionsdirektivet. Vår tolkning av "aktsamhetsprincipen" (eller "the prudent person rule") i samband med val av antaganden är att de ska utgöra den "bästa gissningen", dvs. vara realistiska och utan säkerhetsmarginaler. De ska vidare vara bestämda av personer med relevant kunskap och tillräcklig erfarenhet – egen eller på annat sätt införskaffad – samt att processen för fastställande av antaganden ska vara väl dokumenterad så att uppföljning och utvärdering kan ske.

Att beräkna livförsäkringsavsättningen med ansvarsfulla antaganden i stället för med betryggande kommer att innebära en lägre värdering av avsättningen. Detta sker till

2016-03-07

följd av att den mest sannolika prognosen för framtida livslängder kommer att väljas, i stället för en prognos med säkerhetsmarginal för längre livslängder. Motsvarande gäller avkastningsantagandet, även om det där handlar om att välja en räntekurva utan till exempel förskjutning nedåt som säkerhetsmarginal.

1.2 Överskottsmål

Bakgrund

I likhet med nuvarande regler föreslår vi att Pensionsmyndigheten ska ha tillgångar för skuldtäckning som uppgår till ett belopp som svarar mot FTA. Detta är ett allmänt minimikrav för all försäkringsrörelse, som måste vara uppfyllt för att ett försäkringsbolag inte ska anses som insolvent. Förutom detta har tidigare funnits krav på ett visst överskott för privata livförsäkringsbolag som i den nya Solvens II-regleringen ersatts av mer omfattande krav på riskmarginal, minimikapital och solvenskapital. För premiepensionen finns dock inga motsvarande krav på överskott.

Överväganden och förslag

Förslaget innebär att en bestämmelse införs om att tillgångar ska finnas – utöver vad som motsvarar FTA – som minst uppgår till ett överskottsmål, som definieras i försäkringstekniska riktlinjer. Överskottsmålet syftar till att minska risken för insolvens.

Eftersom premiepensionen vid starten år 2001 inte erhöll något överskott i form av startkapital och garanterade belopp räknades med ungefär samma ränteantagande som för skulden, så var tillgångarna de första åren ungefär lika med FTA. Ibland uppstod till och med underskott, vilket PPM hade dispens för från Finansinspektionen. De senaste åren har ett stort överskott funnits, framförallt till följd av väsentligt lägre garanterade belopp för nya pensionärer.

De försäkringstekniska riktlinjerna beslutas av Pensionsmyndighetens styrelse. De förslås innehålla definitionen av överskottsmålet, en konstruktion som redan finns hos Statens Tjänstepensionsverk (SPV). Definitionen kan exempelvis utgå från en lämplig riskmarginal som svarar mot förväntade höjningar av skulden (FTA) på grund av livslängdsförändringar.

1.3 Skuldmatchning

Bakgrund

De framtida utbetalningarna kan beräknas med utgångspunkt i förväntade livslängder. Det innebär inom traditionell försäkring att obligationer kan köpas som motsvarar de kommande utbetalningarna till storlek och tidpunkt. Pensionsmyndigheten har tillämpat denna princip de senaste åtta åren. Matchningen har också varit – och kommer att kunna vara – i stort sett fullständig, eftersom premiepensionen inte har de allra längsta löptiderna på åtagandena. Detta eftersom pensionen tidigast kan tecknas vid 61 års ålder, i samband med att pensionen börjar utbetalas.

Överväganden och förslag

Förslaget innebär att tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar ska investeras på ett sätt som överensstämmer med åtagandenas storlek och löptid, i den mån detta är möjligt. Denna skuldmatchningsprincip tillämpas redan av myndigheten och återfinns i placeringsriktlinjerna, men föreslås nu bli föremål för reglering.

2016-03-07

Skuldmatchning innebär ett starkt skydd mot insolvens, genom att skulden och de tillgångar som svara mot den alltid är lika stora, oberoende av vilket ränteläge som råder.

Nu gällande lag innehåller ingen motsvarande princip, utan förskriver endast att tillgångarna ska placeras med beaktande av åtagandena och med lämplig riskspridning.

1.4 Aktsamhetsprincip för tillgångarna

Bakgrund

Tillgångarna inom traditionell försäkring kan delas upp i den del (skuldmatchningsportföljen) som motsvarar försäkringstekniska avsättningar, samt övriga tillgångar (tillväxtportföljen). Nuvarande reglering innehåller endast bestämmelser avseende skuldmatchningsportföljen. Dessa är detaljerade och anger vilka tillgångar som är tillåtna: obligationer och andra skuldförbindelser, aktier och andra värdepapper, kassa och bank, värdepappersfonder och specialfonder m.m.

För tillväxtportföljen finns inga bestämmelser i nuvarande reglering.

Vår tolkning av "aktsamhetsprincipen" i samband med placering och förvaltning av tillgångar är att dessa ska göras av personer med helhetssyn, relevant kunskap och tillräcklig erfarenhet – egen eller på annat sätt införskaffad – samt att processen för beslut om risknivåer, tillgångsslag och enskilda placeringar ska vara väl dokumenterad så att uppföljning och utvärdering kan ske. Förvaltningen av tillgångarna ska även ske i förmånstagarnas intresse.

Överväganden och förslag

Förslaget innebär att det för tillgångarna i sin helhet införs en aktsamhetsprincip som ersätter nuvarande detaljreglering, som dock endast avser tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar (skuldmatchningsportföljen). Denna portfölj får starkare restriktioner i och med förslaget om skuldmatchning. För övriga tillgångar innebär förslaget att restriktioner införs, genom den övergripande aktsamhetsprincipen samt de specifika bestämmelserna om riskkontroll, riskspridning och onoterade tillgångar. Bestämmelsen om derivatinstrument finns redan i nuvarande reglering.

1.5 Aktuarie

Bakgrund

Enligt nuvarande regler ska de försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna inom premiepensionen utföras under överinseende av en eller flera aktuarier med den insikt och erfarenhet i dessa frågor som fordras med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet. Motsvarande bestämmelse har gällt för privata livförsäkringsbolag och den praktiska tolkningen och konsekvensen är att en ansvarig aktuarie (chefaktuarie) ska finnas på myndigheten och att den personen ska uppfylla Finansinspektionens föreskrifter för sådan behörighet.

Överväganden och förslag

Förslaget innebär att bestämmelsen om aktuarie ändras till ett allmänt krav på de som utför försäkringstekniska beräkningar och ett mer specifikt för den som ansvarar för

2016-03-07

dem. Det allmänna kravet omfattar kunskaper i försäkrings- och finansmatematik på en nivå som är lämplig med hänsyn till uppgifterna.

Den person som ansvarar för beräkningarna ska uppfylla Finansinspektionens föreskrifter angående en person som ansvarar för aktuariefunktionen i ett försäkringsföretag. Förslaget innebär alltså inte att det behöver finnas en aktuariefunktion i Solvens II-regelverkets mening på Pensionsmyndigheten, men att den ansvarige aktuarien ska ha motsvarande kompetens.

1.6 Balansräkningens uppställningsform

Bakgrund

Pensionsmyndigheten har i sitt regleringsbrev undantagits från värderingsreglerna för placeringstillgångar och skulder och från reglerna om hur resultaträkningen ska ställas upp, genom att premiepensionsverksamheten ska redovisas i ett särskilt avsnitt. Pensionsmyndigheten redovisar därför placeringstillgångar och skulder under egna rubriker i balansräkningen med underindelning i poster anpassade till verksamheten.

Ekonomistyrningsverket har den 26 juni 2014 (Dnr 3.3.1-720/2014) beslutat att Pensionsmyndigheten, med undantag från föreskrifterna till 4 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, får använda rubriker och ordningsföljd för poster som avviker från balansräkningens föreskrivna uppställningsform för placeringstillgångar och skulder som rör premiepensionsverksamheten och vissa andra försäkringar. I beslutet anges att rubrikerna och posterna ska vara anpassade till vad som är lämpligt med hänsyn till bestämmelserna i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Överväganden och förslag

Förslaget innebär att det tydliggörs att Pensionsmyndigheten inte är bunden av balansräkningens föreskrivna uppställningsform för premiepensionsverksamheten.

1.7 Ej aktuella bestämmelser

Bakgrund

Eftersom nuvarande bestämmelser i LPP i stor utsträckning refererar till bestämmelser i FRL, som i sin tur gäller försäkringsrörelse i stort, innefattas även verksamheter som inte är aktuella för Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet.

Överväganden och förslag

Förslaget innebär att bestämmelser samt dokument vad gäller Finansinspektionens tillsyn som inte är aktuella för pensionsmyndighetens verksamhet inte överförs till den nya lagstiftningen.

Bland de bestämmelser som inte föreslås överföras till den nya lagstiftningen finns de som avser kredit- och återförsäkring, belåning av försäkringar, soliditet, intressekonflikter samt vissa typer av återbäring.

Bland borttagna dokument vad gäller Finansinspektionens tillsyn finns placeringsriktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter.

Bilaga 1

Förslag till lag (2016:XX) om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § I denna lag finns bestämmelser om Pensionsmyndighetens tillämpning av försäkringsrörelse- och redovisningsregler. I lagen finns också bestämmelser om Finansinspektionens tillsyn över myndigheten. De grundläggande bestämmelserna om Pensionsmyndighetens uppgifter finns i socialförsäkringsbalken.

2 § Innehållet i denna lag är uppdelat enligt följande:

- 1 kap. – Allmänna bestämmelser
- 2 kap. – Försäkringstekniska avsättningar
- 3 kap. – Skuldtäckning och placering av tillgångar
- 4 kap. – Riktlinjer och beräkningsunderlag
- 5 kap. – Redovisning
- 6 kap. – Tillsyn
- 7 kap. – Kompletterande bestämmelser för premiepensionsverksamheten och bemyndiganden m.m.

2 kap. Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningsomfattning

1 § Pensionsmyndighetens försäkringstekniska avsättningar ska motsvara belopp som krävs för att myndigheten vid varje tidpunkt ska kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal.

De försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara myndighetens ansvarighet för

1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning),
2. inträffade oreglerade försäkringsfall, kostnader för regleringen av dessa samt återbäring som förfallit till betalning men inte betalats ut (oreglerade skador), och
3. fondförsäkringar som försäkringstagarna står placeringsrisken för (fondförsäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken).

Beräkning av livförsäkringsavsättning

2 § Livförsäkringsavsättningen utgörs av det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur.

3 § Beräkningen av livförsäkringsavsättningen ska grundas på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva.

3 kap. Skuldtäckning och placering av tillgångar

Skuldtäckning i försäkringsrörelse

1 § Pensionsmyndigheten ska ha tillgångar för skuldtäckning som uppgår till ett belopp som svarar mot försäkringstekniska avsättningar. Förutom detta ska tillgångar finnas som minst uppgår till ett överskottsmål, som definieras i försäkringstekniska riktlinjer.

Aktsamhet

2 § Tillgångar ska investeras på ett aktsamt sätt enligt 3–7 §§.

Tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar

3 § Tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar ska investeras på ett sätt som överensstämmer med åtagandenas storlek och löptid, i den mån detta är möjligt.

2016-03-07

Risikkontroll

4 § Investeringar får endast göras i sådana finansiella instrument och andra tillgångar vars risker Pensionsmyndigheten kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera.

Riskspridning

5 § Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar ska göras så att lämplig riskspridning uppnås. Samtliga tillgångar ska, med beaktande av försäkringsåtagandena och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, investeras så att betalningsberedskapen är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig.

Derivatinstrument

6 § Derivatinstrument får endast användas för att sänka risken eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av myndighetens tillgångar och skulder.

Onoterade tillgångar

7 § Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

4 kap. Riktlinjer och beräkningsunderlag

Försäkringstekniska riktlinjer

1 § Pensionsmyndigheten ska upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer. Riktlinjerna ska innehålla principerna för hur

1. premier och förmåner bestäms,
2. försäkringstekniska avsättningar och överskottsmål beräknas,
3. försäkringar återköps,
4. återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade fördelas,
5. belopp som ska utbetalas bestäms,
6. konsolideringsnivån styrs, och
7. underskott täcks.

Med konsolideringsnivå avses kvoten mellan tillgångarnas marknadsvärden och fördelade förmånsvärden. Fördelade förmånsvärden utgör summan av garanterade åtaganden och preliminärt fördelad (allokerad) återbäring.

2 § De principer som avses i 1 § 1–5 ska, i förekommande fall, inkludera hur Pensionsmyndigheten väljer antaganden om

1. avkastning,
2. dödlighet och livslängder, och
3. driftskostnader.

3 § Försäkringstekniska riktlinjer för livförsäkring ska ges in till Finansinspektionen senast den dag de börjar användas.

Tillsammans med riktlinjerna ska det lämnas en redogörelse för de konsekvenser som riktlinjerna får för Pensionsmyndigheten samt för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Första och andra styckena gäller också vid ändring av försäkringstekniska riktlinjer.

Försäkringstekniskt beräkningsunderlag

4 § Det försäkringstekniska beräkningsunderlaget ska komplettera och närmare precisera de principer som anges i försäkringstekniska riktlinjer enligt 1–2 §§.

Beräkningsunderlaget ska åtminstone innehålla beskrivningar av

1. de beräkningsformler och metoder som används, och
2. de beräkningsparametrar som ingår i beräkningsformlerna.

5 kap. Redovisning

1 § I Pensionsmyndighetens årsredovisning ska en särskild redovisning för premiepensionsverksamheten ingå. För denna redovisning ska följande bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas:

- 1 kap. 2 § om hänvisningar till årsredovisningslagen (1995:1554),
- 1 kap. 3 § om vissa definitioner,
- 2 kap. 1 § om skyldighet att ta in en resultatanalys i årsredovisningen,
- 2 kap. 2 § om årsredovisningens innehåll m.m. när det gäller hänvisningarna till bestämmelserna i 2 kap. 1–6 §§ årsredovisningslagen, med undantag av balansräkningens uppställningsform,
- 3 kap. om resultaträkning,
- 4 kap. 1 § om värderingsregler när det gäller hänvisningarna till bestämmelserna i 4 kap. 14 a–15 §§ årsredovisningslagen,
- 4 kap. 2 § 11–13 om hur värderingsreglerna ska tillämpas på ett försäkringsföretags tillgångar,
- 4 kap. 4–9 §§ om värderingsregler,
- 5 kap. 1 § om tilläggsupplysningar med undantag av hänvisningarna till 5 kap. 1–4 §§, 5 § och 16–27 §§ årsredovisningslagen,
- 5 kap. 2–5 §§ om tilläggsupplysningar,
- 6 kap. 2 och 3 §§ om förvaltningsberättelse och resultatanalys,
- 9 kap. 2 § om delårsrapport som ska kompletteras med en särskild redovisning för premiepensionsverksamheten, och
- 10 kap. 1 § om överklagande av Finansinspektionens beslut.

Om myndigheten företräder staten som ägare av ett eller flera företag, i vilka staten har ett sådant inflytande som anges i 1 kap. 4 § första, andra eller tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554), ska myndigheten även upprätta en koncernredovisning med tillämpning av bestämmelserna om sådan redovisning i 7 kap. 2–4 §§ lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första och andra styckena ska Pensionsmyndigheten anses som ett livförsäkringsföretag. Det som sägs om intresseföretag ska avse företag i vilka staten har ett sådant inflytande som anges i 1 kap. 5 § årsredovisningslagen, om myndigheten företräder staten som ägare. Det som sägs om företagets verkställande direktör ska avse myndighetens chef.

2 § Den särskilda redovisningen för premiepensionsverksamheten ska ges in till Finansinspektionen så snart det kan ske och senast inom sex månader från kalenderårets utgång.

6 kap. Tillsyn

1 § Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet ska stå under tillsyn av Finansinspektionen. Vid denna tillsyn ska följande bestämmelser i försäkringsrörelselagen (2010:2043) tillämpas:

- 17 kap. 5 § om skyldighet för styrelsen och vissa befattningshavare att lämna upplysningar till inspektionen,
- 17 kap. 7 § andra stycket om skyldighet för styrelsen och verkställande direktören att hålla försäkringsföretagets räkenskapsmaterial m.m. tillgängligt för granskning,
- 17 kap. 8 § om skyldighet för vissa andra personer att lämna upplysningar m.m. till inspektionen,
- 17 kap. 13 § om rätt för inspektionen att sammankalla ett försäkringsföretags styrelse,
- 17 kap. 29 § om avgifter för att bekosta inspektionens verksamhet, och
- 21 kap. 1 och 3 §§ om överklagande av inspektionens beslut.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska myndigheten anses som ett försäkringsföretag. Vad som sägs om försäkringsföretagets verkställande direktör ska avse myndighetens chef.

2 § Finansinspektionen ska ingripa om

2016-03-07

1. Pensionsmyndigheten har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar myndighetens premiepensionsverksamhet, eller myndighetens försäkringstekniska riktlinjer eller beräkningsunderlag,

2. de försäkringstekniska riktlinjerna eller beräkningsunderlaget inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av myndighetens verksamhet, eller

3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

3 § Ingripande med stöd av 2 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning.

4 § Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,

2. Pensionsmyndigheten gör rättelse, eller

3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot Pensionsmyndigheten och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

7 kap. Kompletterande bestämmelser för premiepensionsverksamheten och bemyndiganden m.m.

Begränsning av innehav av aktier

1 § Pensionsmyndigheten får inte förvärva så många aktier i ett svenskt aktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, att röstetalet för dem tillsammans med myndighetens övriga aktier i samma bolag överstiger fem procent av röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

Hantering av överskott

2 § Överskott som uppstår i Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet ska tillföras försäkringstagarna i form av återbäring. Överskottsmedlen får tas i anspråk endast om det kan ske utan att det äventyrar myndighetens förmåga att betala ut de premiepensioner som försäkringstagarna har rätt till. Överskottsmedlen ska tas i anspråk i en takt som främjar en jämn utveckling av premiepensionerna över tiden. Fördelningen av återbäringen mellan försäkringstagarna ska göras med hänsyn tagen till i vilken utsträckning de medel som förvaltas för varje försäkringstagares räkning har bidragit till uppkomsten av överskottet.

Information

3 § Pensionsmyndigheten ska se till att försäkringstagarna får tillgång till den information de behöver för att ta till vara sin rätt i premiepensionssystemet.

Aktuarie

4 § De försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna i premiepensionsverksamheten ska utföras av personer med kunskaper i försäkrings- och finansmatematik på en nivå som är lämplig med hänsyn till uppgifterna. Den person som ansvarar för beräkningarna ska uppfylla Finansinspektionens föreskrifter angående en person som ansvarar för aktuariefunktionen i ett försäkringsföretag.

Bemyndiganden

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva avvikelser och medge undantag i det enskilda fallet från de bestämmelser som anges i 2–4 kap. och 5 kap. 1 § första och andra styckena samt 7 kap. 4 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2016-03-07

Bilaga 2

Författningskommentarer

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 kap. 1 §

Paragrafen anger lagens innehåll och motsvarar i stort nuvarande 1 § andra stycket.

Regleringen om Finansinspektionens tillsyn är emellertid flyttad till 6 kap. 1 §.

1kap. 2 §

Paragrafen är ny och anger hur innehållet i lagen är uppdelat på sju kapitel.

2 kap. Försäkringstekniska avsättningar

2 kap. 1 §

Paragrafen reglerar storleken av de försäkringstekniska avsättningarna och motsvarar delar av nuvarande 2 § första stycket första strecksatsen.

2kap. 2 §

Paragrafen anger hur livförsäkringsavsättningarna ska beräknas och motsvarar delar av nuvarande 2 § första stycket andra strecksatsen.

2kap. 3 §

Paragrafen anger att beräkningen av livförsäkringsavsättningen ska grundas på *ansvarsfulla* antaganden om riskmått, räntesattser och driftskostnader istället för *betryggande* enligt nuvarande 2 § första stycket andra strecksatsen.

Övervägandena finns i avsnitt 1.1.

3 kap. Skuldtäckning och placering av tillgångar

3 kap. 1 §

Paragrafens första led anger att tillgångar för skuldtäckning ska uppgå till ett belopp motsvarande försäkringstekniska avsättningar vilket motsvarar delar av 2 § första stycket tredje strecksatsen.

Paragrafens andra led är nytt och anger att det därutöver ska finnas tillgångar som minst uppgår till ett överskottsmål som definieras i de försäkringstekniska riktlinjerna.

Övervägandena finns i avsnitt 1.2.

3 kap. 2 §

Paragrafen är ny och anger att tillgångar ska placeras på ett aktsamt sätt enligt 3–7 §§.

Övervägandena finns i avsnitt 1.4.

3 kap. 3 §

Paragrafen är ny och ger uttryck för en skuldmatchningsprincip som innebär att tillgångar motsvarande försäkringstekniska avsättningar ska investeras på ett sätt som överensstämmer med åtagandenas storlek och löptid, i den mån detta är möjligt.

Övervägandena finns i avsnitt 1.3.

3 kap. 4 §

Paragrafen är ny och anger att investeringar endast får ske i sådana tillgångar vars risker Pensionsmyndigheten kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera.

Övervägandena finns i avsnitt 1.4.

3 kap. 5 §

Paragrafen är ny och anger att investeringar ska göras så att lämplig riskspridning uppnås, betalningsberedskapen är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig.

Övervägandena finns i avsnitt 1.4.

3 kap. 6 §

Paragrafen anger att optioner och terminskontrakt eller liknande finansiella instrument får användas för att sänka den finansiella risken eller för att effektivisera förvaltningen. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 2 § första stycket fjärde strecksatsen.

3 kap. 7 §

Paragrafen är ny och anger att investeringar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

Övervägandena finns i avsnitt 1.4.

4 kap. Riktlinjer och beräkningsunderlag**4 kap. 1 §**

Paragrafen anger att försäkringstekniska riktlinjer ska upprättas och följas samt vad dessa ska innehålla. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 2 § första stycket femte strecksatsen.

4 kap. 2 §

Paragrafen anger att principerna enligt 1 § 1–5 i förekommande fall ska inkludera hur myndigheten väljer antagande om avkastning, dödlighet och livslängd samt driftskostnader. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 2 § första stycket femte strecksatsen.

4 kap. 3 §

Paragrafen anger att försäkringstekniska riktlinjer ska ges in till Finansinspektionen senast den dag de börjar gälla och att då även en redogörelse för de konsekvenser som riktlinjerna ger upphov till ska lämnas. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 2 § första stycket femte strecksatsen.

4 kap. 4 §

Paragrafen anger att det försäkringstekniska beräkningsunderlaget ska komplettera och precisera de principer som anges i försäkringstekniska riktlinjer enligt 1–2 §§ Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 2 § första stycket femte strecksatsen.

5 kap. Redovisning**5 kap. 1 §**

Paragrafen anger enligt vilka bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som premiepensionsverksamheten ska redovisas i myndighetens årsredovisning. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 5 §. I den föreslagna paragrafens fjärde strecksats har införts ett undantag med avseende på balansräkningens uppställningsform.

Övervägandena finns i avsnitt 1.7.

5 kap. 2 §

Paragrafen reglerar när den särskilda redovisningen för premiepensionssystemet ska ges in till Finansinspektionen och motsvarar nuvarande 6 §.

6 kap. Tillsyn**6 kap. 1 §**

Paragrafen anger att Finansinspektionen ska ha tillsyn över premiepensionsverksamheten och vilka bestämmelser i FRL som då ska tillämpas. Paragrafen motsvarar nuvarande 10 § första stycket första till femte och sjunde strecksatserna samt andra stycket.

6 kap. 2 §

Paragrafen anger i vilka situationer Finansinspektionen ska ingripa. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 10 § första stycket sjätte strecksatsen.

6 kap. 3 §

Paragrafen anger på vilket sätt ingripande enligt 2 § får ske. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 10 § första stycket sjätte strecksatsen.

6 kap. 4 §

Paragrafen anger när Finansinspektionen får avstå från ingripande. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 10 § första stycket sjätte strecksatsen.

7 kap. Kompletterande bestämmelser för premiepensionsverksamheten och bemyndiganden m.m.**7 kap. 1 §**

Paragrafen reglerar hur stort aktieinnehav Pensionsmyndigheten får ha i ett enskilt svenska aktiebolag och motsvarar nuvarande 3 §.

7 kap. 2 §

Paragrafen fastslår att överskott i premiepensionssystemet ska tillföras försäkringstagarna i form av återbäring och hur överskott får tas i anspråk. Paragrafen motsvarar nuvarande 4 §.

7 kap. 3 §

Paragrafen ålägger Pensionsmyndigheten en skyldighet att se till att pensionsspararna får den information de behöver för att kunna ta till vara sin rätt i premiepensionssystemet. Paragrafen motsvarar nuvarande 7 §.

7 kap. 4 §

Paragrafen reglerar vilka kompetenskrav som ska gälla för den som utför respektive ansvarar för de försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna i premiepensionssystemet. Paragrafen motsvarar nuvarande 8 §.

Övervägandena finns i avsnitt 1.5.

7 kap. 5 §

Paragrafen bemyndigar regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att föreskriva avvikelser och medge undantag i det enskilda fallet från de bestämmelser som anges i 2–4 kap och 5 kap. 1 § första och andra styckena samt 7 kap. 4 §. Paragrafen motsvarar delar av nuvarande 11 §.